

Дунас Олеся
Науковий керівник – проф. Алексієвець А.

ПОСТАТЬ ЯНА ГУСА В ІСТОРІЇ ЧЕХІЇ

Кожна держава має своїх героїв, у Чехії - це Ян Гус.

Ян Гус - чеський релігійний мислитель, філософ, один із перших реформаторів католицької церкви, ректор Празького університету та національний герой. Він до останніх днів відстоював свою позицію і вчення, його дух був незламним і саме через це спіткала страшна доля...

Актуальність теми полягає у вивченні постаті Яна Гуса як ідеолога чеської реформації, його важливий внесок у долю країни та майбутнє Європи. Мета дослідження полягає у визначенні головних аспектів та ідей вчення Яна Гуса.

Ян Гус був одним із перших в континентальній Європі послідовників ідей англійця Джона Вікліфа - передвісника Реформації, який боровся проти зловживань Римської курії, одним з перших реформаторів католицької церкви, що майже на сторіччя випередив своїх наступників - Мартіна Лютера, Жана Кальвіна та Ульріха Цвінглі [1].

Історія Яна бере початок 1372 року у простій селянській родині в Богемії, у містечку Гусинець. Через це згодом він отримав прізвище Гус. У 1390-1396 рр. навчався в Празькому університеті. У 1402 році починається найважливіший період життя Яна Гуса - він стає пастором Вифлеємської церкви. Його відповідальне ставлення і бажання донести істину народу були відображені у всьому, він поєднував роботу з викладанням в університеті й мав успіх у своїх працях [2].

Ян Гус критикував католицьке священство і Папу, авторитет котрого ставив нижче авторитету Святого Писання. Кому таке сподобається ?!

«Кожен християнин повинен шукати правди, ризикуючи благополуччям, спокоєм і життям», - заявив на весь світ Ян Гус [3].

Його вчення полягало в тому, що наявний порядок у церкві необхідно змінити, а люди мають повернутися до того життя, яке заповідав Христос, у суспільстві не повинно бути несправедливості, експлуатації та безморальності [4, с. 152].

«Я бентежу народ? Це звинувачення нагадує звинувачення Христа: збентежив усю Юдею - від Галілеї до цих місць. Хто проповідує, щоб священники не були розпутниками, не грабували в жадібності свій народ, продаючи йому святі таїнства, а задовольнялися б одним скромним життям, того зараз же називають ганьбителем церкви і еретиком. Хто ж проповідує, що священники праведні, що вони Божі помічники і мають владу спасати і губити душі віруючих, що ніхто не сміє їх покарати, вони ж мають право на найкращу їжу і найбагатші володіння, той гідний проповідник і йому дозволено проповідувати» [2].

У 1413 р. теологічний факультет Празького університету засудив Гуса як еретика. Його звинуватили в помилках у науці про таїнства, святих, відпущення гріхів, а також підриві авторитету церкви і непокірності Папі та єпископам. 4 грудня 1414 р. було призначено слідчу комісію про розгляд справи реформатора, а через два дні Яна ув'язнили в Домініканському монастирі, де він перебував до березня 1415 р. В ув'язненні Гус написав ще кілька праць, зокрема: «Про покаяння», «Про любов до Бога», «Про трьох людських ворогів», «Про смертний гріх» та «Про шлюб».

6 липня 1415 р. міська рада Констанци винесла ухвалу стратити Яна через спалення. Одна з легенд говорить, що останніми словами, які промовив філософ на вогнищі були: «Я лише Гусак, за мною прийде Орел». Так Гус передбачив прихід нового Реформатора церкви, діяльність якого стане успішною - Мартіна Лютера. Наслідки Реформації віддалися ще нищівнішими для Європи релігійними війнами між католиками і протестантами, в порівнянні з якими гуситські війни були легким подихом вітерця.

Коли тіло Гуса згоріло, його прах разом із землею, де він лежав, зібраний і кинутий до Рейну. Його гонителі були упевнені, що вони викоринили істину. Та вони навіть і не підозрювали, що прах, віднесений в океан, стане схожий на насінини, розсіяні по всіх країнах, які принесуть плід через проповідників істини у нових місцях [2].

Після цієї страти почалися Гуситські війни, що тривали півтора десятиліття: чеські повстанці розбили безліч європейських армій, пустивши кров лицарства з усього континенту.

Отже, діяльність Яна Гуса відіграла важливу роль у долі Чехії та для майбутнього Європи. Саме він і гуситський рух - перша європейська соціальна революція, дали пролог для Реформації XVI ст. Ян Гус - людина, яка не боялася того, що вважає правильним і праведним, сміло йшла проти системи, наскільки сильною вона б не була.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гус Ян. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%AF%D0%BD_%D0%93%D1%83%D1%81 (дата звернення: 17.05.2020 р.)
2. URL: <https://www.baptyst.com/yan-gus-tsina-bogobijnyh-pryntsypiv/> (дата звернення: 17.05.2020 р.)
3. URL: <http://c4u.org.ua/ian-gus-ne-zrechusia/> (дата звернення: 17.05.2020 р.)
4. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій: Навч. посібник /В. І. Яровий, П. М. Рудяков, В. П. Шумило та ін. К.: Либідь, 2003. 632 с.

Кривчук Катерина
Науковий керівник –доц. Петришин Г. Р.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СЕРЕДНЬОГО КЛАСУ В УКРАЇНІ

В Україні відбувається процес трансформації соціально-економічної системи, що суттєво впливає на класотворення основних соціальних груп. Метою нашого дослідження є виявити особливості та перспективи становлення середнього класу в Україні.

Під поняттям «середній клас» здебільшого розуміють соціальну групу суспільства, що вирізняється стійкими доходами, достатніми для задоволення широкого кола матеріальних, соціальних і культурних потреб. До нього, як правило, відносять людей, які мають високий рівень освіти та кваліфікації і займають у суспільстві проміжне становище між вищим та нижчим класами.

В Україні вагомий внесок у дослідження теоретико-методологічних проблем середнього класу, особливостей його становлення і розвитку зробили О. Балакірева, Є. Головаха, Е. Лібанова та ін. [1; 2; 3]. Аналіз вітчизняних праць дозволяє виділити два основні підходи до проблеми сформованості середнього класу в нашому суспільстві, а саме: відсутності сформованого середнього класу, що зумовлено модернізацією економічної системи; наявності сформованого середнього класу, але з нечітко визначеними категоріями населення, які можуть бути віднесені до нього.

Класичне визначення середнього класу – це сукупність соціальних верств населення, які за своїм матеріальним становищем характеризуються як небідні згідно з нормами соціальної забезпеченості прийнятими у державі, мають потенціал соціальної мобільності та характеризуються відносною стійкістю перед проявами державної нестабільності. Загалом тлумачення поняття «середній клас» залежить від того, який критерій обрано за основу для визначення цього прошарку населення. Виходячи з практичного досвіду міжнародного співтовариства, критеріями визначення цього класу вважають: середній для даного регіону рівень доходу, структуру витрат і споживання, обсяг накопичених заощаджень і рівень майнового забезпечення, рівень освіти і кваліфікаційний статус, стійка самоідентифікація із середнім класом, позитивне сприйняття ступеня власної адаптованості до ринкових реформ, орієнтація на цінності власних досягнень.

Традиційними індикаторами, які беруться за основу для аналізу характеристик середнього класу є: матеріально-майновий стан, професійний статус («білі» та «сині» комірці), рівень освіти. Одним з головних стратифікаційних критеріїв належності до середнього класу виступає рівень доходу достатній для задоволення першочергових життєвих потреб та